

RAPORT ANUAL DE CERCETARE
Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”
2017

1. Lucrări de plan realizate

- Viorel ACHIM, *Institutul Central de Statistică și rolul său în etnopolitica românească, 1940-1944*, Termen de realizare 1 ianuarie 2015 – 31 decembrie 2016. (recepționată în ianuarie 2017)
- Mihaela STROE, *Aplicarea modelului marxist în istoriografie. Comparație între cazul românesc și cel est-german (1949-1956)* Termen de realizare 1 ianuarie 2015 – 31 decembrie 2016. (recepționată în ianuarie 2017)
- Radu TUDORANCEA, *Emigrația politică elenă în România comunistă (1948-1989). Context, evoluții, nuclee urbane*. (1 iulie 2015 – 30 iunie 2017).
- Simion GHEORGHIU, *Destrămarea glacisului strategic de la frontiera vestică a Uniunii Sovietice* (1 ianuarie 2016-30 iunie 2017).

2. Lucrări de plan aflate în lucru:

- *Călători străini despre Țările Române până la 1800. Supliment III*; colectiv Ștefan Andreescu, Ileana Căzan, Marian Coman, Alexandru Ciocîltan, Nagy Pienaru, Virgil Ciocîltan, Ovidiu Cristea. Termen de realizare: 1 ianuarie 2015 - 31 decembrie 2017.
- Alexandru MAMINA, *Teoria și practica războiului revoluționar (de la ridicarea în masă la guerillă)* Termen de realizare (1 ianuarie 2016-31 decembrie 2017).
- Raul DENIZE, *Egon Bahr, Neue Ostpolitik și locul Germaniei într-o nouă ordine europeană* Termen de realizare (1 ianuarie 2016-31 decembrie 2017).
- Simion GHEORGHIU, *Destrămarea glacisului strategic de la frontiera vestică a Uniunii Sovietice* Termen de realizare (1 ianuarie 2016-30 iunie 2017).
- Cosmin POPA, *Comunismul absolutist. Cultul personalității în România lui Ceaușescu*. (1 iulie 2015 - 31 decembrie 2017).
- Cristian VASILE, *Cercetarea științifică umanistă în România comunistă, 1948–1965: Institutele de cercetare ale Academiei între standarde profesionale și imperative ideologice* Termen de realizare 1 iulie 2015 - 31 decembrie 2017.
- Camelia ZAVARACHE, *Între opțiunea individuală și normele sociale: Familia în România în prima jumătate a secolului XX* Termen de realizare (1 ianuarie 2016-31 decembrie 2017).

3. Lucrări de plan care încep sau se continuă în 2018:

Programul I

- *Documenta Romaniae Historica*, vol. XLI (1656), volum întocmit de Violeta Barbu & Gheorghe Lazăr (coordonatori), Oana Rizescu, Elena Bedreag, Ovidiu-Victor Olar. Termen de execuție: 1 iunie 2015 – 30 iunie 2018.
- *Documenta Romaniae Historica. Seria B, Țara Românească*, vol. XXVI, (1637-1638), volum întocmit de Violeta Barbu, Gheorghe Lazăr, Constanța Ghițulescu, Florina Constantin, Marcel-Dumitru Ciucă (colaborare). Termen de execuție: 1 aprilie 2016-30 martie 2019.
- *RESTITUTIO. Documente privitoare la fiscalitatea din Țara Românească (1700-1821)*, editori V. Mihordea, Ioana Constantinescu și Sergiu Columbeanu. Volum îngrijit pentru tipar și indice de materii de Oana Rizescu, Elena Bedreag, Ovidiu Olar, Maria Pakucs (1 iulie 2018- 30 iunie 2019).

- Maria PAKUCS, *Registrele vamale ale Sibiului, 1600-1623*. Termen de execuție: 1 iunie 2015-30 mai 2017. Lucrarea a fost întreruptă întrucât Mária Pakucs a fost detașată temporar la colectivul *Călători străini în sec. al XIX-lea* pentru textele în limba maghiară ce urmează a fi incluse în volumul de supliment. Lucrarea va fi reluată după finalizarea respectivului volum de călători în 2018.

Programul II

- *Călători străini despre Țările Române*, Supliment IV: Ileana Căzan, Virgil Ciocîltan, Alexandru Ciocîltan, Marian Coman, Dana Caciur, Ovidiu Cristea. (1 ianuarie 2018- 31 decembrie 2020).

- Nagy Pienaru, *Documente turcești privind Țările Române. Veacul al XVI-lea* (1 septembrie 2017- 1 septembrie 2018).

Programul III

- *Călători străini despre țările române în secolul al XIX-lea (1867-1877)*, vol. *Addenda*, colectiv Daniela Bușă, Venera Achim, Bogdan Popa, Nicoleta Roman, Raluca Tomi, Mária Pakucs Termen de realizare (1 aprilie 2016-30 decembrie 2018).

Programul IV

- Viorel ACHIM, “*Romii din România în anii 1945-1949. Evoluții interne și tentativa de obținere a statutului de naționalitate conlocuitoare*” Termen de realizare (1 ianuarie 2017-31 decembrie 2018).

- Mioara ANTON, *Cotidianul comunist. Deceniile „mărețelor împliniri” (1970-1980)*, Termen de realizare 1 iulie 2015 - 31 decembrie 2017. Lucrarea a fost întreruptă (concediu post-natal).

- Cosmin POPA, *Elena Ceaușescu sau comunismul românesc la feminin (1980-1989)* Termen de realizare 1 ianuarie 2018–31 decembrie 2019

- Simion GHEORGHIU, *Știință și politică în istoriografia din Republica Moldova (Perioada contemporană)* Termen de realizare (1 iulie 2017-30 iunie 2018).

- Simion Gheorghiu, *Comunismul românesc. Perioada Gheorghe Gheorghiu-Dej în istoriografia și documentele sovietice și ruse* (1 iulie 2018-30 iunie 2020).

- Raul DENIZE, *Disensiuni ideologice și pragmatism politic în relațiile Republicii Federale Germania cu România comunistă (1967-1989)*. Termen de realizare (1 ianuarie 2018-31 decembrie 2019).

- Mihaela STROE-DENIZE, „*Școala nouă*” *de istorie de la o dictatură la alta (1938-1964). Strategii de adaptare*. Termen de realizare 1 ianuarie 2017-31 decembrie 2018.

- Radu TUDORANCEA, *Elite în vreme de război: Intelectualii români rămași în teritoriul ocupat (1916-1918). Studiu de caz: Alexandru Tzigara Samurçaș*. Termen de realizare (1 iulie 2017-30 iulie 2019).

- Cristian VASILE, *Literatură și ideologie la finele regimului comunist: scriitorii români între azeziune la politica oficială, conformism și exil interior, 1981-1989* Termen de realizare 1 ianuarie 2018–31 decembrie 2019.

- Camelia ZAVARACHE, *Universul copiilor: dezvoltarea învățământului preșcolar în România interbelică (1919-1940)* Termen de realizare 1 ianuarie 2018–31 decembrie 2019.

4. Tipărituri: cărți, studii, articole științifice:

a) **Cărți: 11**

a1. În străinătate: 4

- Violeta BARBU (coeditor), *Les Balkans ottomans: conquête et identités nationales*, Sofia, 2017 (număr special al revistei *Etudes Balkaniques*, LIII/3, 2017).
- Ovidiu CRISTEA (co-autor Liviu PILAT), *The Ottoman Threat and Crusading on the Eastern Border of Christendom during the 15th Century*, Brill, Leiden-Boston, 2017, 384 p.
- Marian COMAN (co-editor), *Corpus Draculianum. Vol. 1. Dokumente und Chroniken zum walachischen Fürsten Vlad dem Pfähler 1448–1650*. Coord. Thomas Bohn. Harrassowitz Verlag, 2016.
- Constanța VINTILĂ-GHIȚULESCU (ed.), *Women, Consumption, and the Circulation of Ideas in South-Eastern Europe, 17th - 19th Centuries*, Brill, Leiden, 2017, 244 p.

a2. În Editura Academiei: 2

- *Călători străini despre țările române*, supliment II, vol. întocmit de Ștefan Andreescu (coord.), Alexandru Ciocîltan, Marian Coman, Nagy Pienaru, Ileana Căzan, Virgil Ciocîltan, Liviu Cîmpeanu, Costin Feneșan, M. M. Alexandrescu-Dersca Bulgaru, Ilie Corfus, Marlen Negrescu, Ioan Hațegan, Dragoș Ungureanu, Editura Academiei Române, București, 2016, 528 p. (nu a fost inclusă în raportul pe 2016).
- Lidia COTOVANU (ed.) la volumul Matei CAZACU, *Des Balkans à la Russie médiévale et moderne : hommes, images et réalités*, Ed. Istros- Ed. Academiei, Brăila 2017, 522 p.

a3. În țară: 5

- Ovidiu CRISTEA (coord.), *Povestiri întretăiate. Istoria în cheie minoră*, Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2017, 344 p.
- Gheorghe LAZĂR, *Catastife de negustori din Țara Românească (secolele XVIII-XIX)*, Edit. Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2016, 403 p.
- Șerban PAPACOSTEA, Simion GHEORGHIU (eds.), *Petre G. Papacostea. Jurnal (ianuarie 1937 – aprilie 1938), [Agonia partidelor politice]*, Editura Istros, Brăila, 2017.
- Cristian VASILE (coord.), „*Ne trebuie oameni!*“ *Elite intelectuale și transformări istorice în România modernă și contemporană*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2017, 442 p.
- Cristian VASILE (ed.), *Naționalism și multiculturalism în cultura vizuală din România*, Editura PostModernism Museum, Voluntari, 2017, 120 p.

b) Studii și articole:

b1. În țară: 45

- Venera ACHIM, *Jurnalul Caliopiei (Pia) Brătianu din timpul ocupației germane a Bucureștilor (1916–1918)*, în „Studii și materiale de istorie modernă”, XXX, 2017.
- Viorel ACHIM, *Banatul în “chestionarul istoric” al lui Nicolae Densușianu. Răspunsurile date de învățătorul Ioan Popovici din Opațița*, în vol. *In memoriam Nicolae Bocșan* [titlu provizoriu]. Volum coordonat de Carmen Albert și Dumitru Țeicu. Reșița, 2017.
- Violeta BARBU, *Publicité et propagande en faveur du Mont Athos en pays roumains (deuxième moitié du XVIIIe siècle)* în vol. *Relațiile românilor cu Muntele Athos și cu alte Locuri Sfinte (sec. XIV-XX)*. In *honorem Florin Marinescu*, ed. de Petronel Zahariuc, Iași, Editura Universității A. I. Cuza, 2017, p. 145-164.
- Elena BEDREAG, *Lumea românească în veacul al XVIII-lea: o cercetare fundamentală și continuările ei recente*- postfață la Ștefan Lemny, *Sensibilitate și istorie în secolul XVIII românesc*, Polirom, Iași, 2017, p. 269-285.

- Daniela BUȘĂ, *Viața cotidiană în București în anii neutralității*, în vol. *Pădurea spânzuraților – oglindă a Marelui Război. 50 de ani de la premieră, 100 de ani de la subiect*, Editura Oscar Print, București, 2017, p. 27 – 35.
- Daniela BUȘĂ, *Entente, Triple Alliance and the Competition for the Balkans at the beginning of the 20th Century*, în „Revue Roumaine d'Histoire”, tom LIV, nr. 1–4, ian–dec. 2015, p. 59 – 69. (apărut în 2017).
- Dana Silvia CACIUR, *Migrații spontane și organizate în teritoriul Zarei (Zadar-ului) la mijlocul secolului al XVI-lea. Cazul Morlacilor Istrieni* în Studii și Materiale de Istorie Medie, vol. nr. 34, 2016, p. 73-104 (apărut la sfârșitul lui 2016; studiul nu a fost inclus în raportul anual precedent).
- Dana Silvia CACIUR, *Soluțiile oficialilor venețieni din Dalmația la practicile criminale ale morlacilor în decursul secolului al XVI-lea. Cazul: Milia Popovic/ Melia Popovic*, în *Povestiri întretăiate. Istoria în cheie minoră*, ed. Ovidiu Cristea, Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2016, p. 295-314.
- Ileana CĂZAN, „*Frontul istoricilor*” – între status profesional și comandament politic. *Studiu de caz Institutul de istorie "Nicolae Iorga" din București. (1970-1980)* în vol. *Intelectualii politici și politica puterii*, coordonator Daniel Citirigă, Georgiana Țăranu, Adrian-Alexandru Herța, Ed. Cetatea de Scaun, 2017, p. 37-73.
- Ileana CĂZAN, *Ehrengeschek sau tribut – de la neînțelegere la denaturare. Un capitol al diplomației habsburgo-otomane (secolele XVI-XVII)*, în „Revista istorică”, tom XXVI, 2015, nr. 3-4, p. 223-231. (apărut în 2017).
- Ileana CĂZAN, *The Habsburgs at the Danube's Mouth. From geopolitics to navigation issues (1768-1856)*, în “Historical Yearbook”, vol. XIII, 2016, p. 13-27. (apărut în 2017)
- Lidia COTOVANU, Ovidiu OLAR (în colab. cu Mihai Amărieștii), *Donații « fanariote » la mănăstirea Sumela (secolul al XVIII-lea)*, în Petronel Zahariuc (ed.), *Relațiile românilor cu Muntele Athos și cu alte Locuri Sfinte (secolele XIV-XX). In honorem Florin Marinescu*, Iași : Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași 2017, p. 485-514.
- Ovidiu CRISTEA, *Veneția și Imperiul Otoman: o luptă pentru supraviețuire (sec. XIV-XVI)*, Studii și Materiale de Istorie Medie, 34, 2016, p. 41-60. (apărut 2017).
- Ovidiu CRISTEA, *Presiune otomană, reacții diferite: Moldova și Țara Românească la cumpăna secolelor XV-XVI*, „Analele Putnei”, 12, 2016, 1, p. 147-160. (apărut 2017).
- Ovidiu CRISTEA, *Glasul lăncilor: un gest de putere al lui Bogdan al III-lea*, în „Povestiri întretăiate. Istoria în cheie minoră”, Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2017, p. 249-261.
- Ovidiu CRISTEA, *Pirat sau reis? O dilemă a relațiilor venețiano-otomane în sec. al XVI-lea*, în „Povestiri întretăiate. Istoria în cheie minoră”, Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2017, p. 317-330.
- Ovidiu CRISTEA, *Medievistica românească în sec. al XXI-lea. Studiu de caz Institutul de istorie „N. Iorga”*, în vol. *Între pasiune și profesie. Istoriografia românească la început de mileniu*, Ioan-Aurel Pop, Ioan Bolovan, Oana Mihaela Tămaș (eds.), Cluj-Napoca, 2017, p. 129-140.
- Mihaela DENIZE, *Mizele înființării Institutului Științific Român de la Istanbul (1943)*, în „Studii și materiale de istorie contemporană”, Serie Nouă, vol. XVI, 2017, p. 25-35.
- Raul DENIZE, *Egon Bahr și memorandumurile din timpul Marii Coaliții (1967-1969)*, în „Studii și Materiale de Istorie Contemporană”, Vol. 16, Serie Nouă, 2017, p. 161-181.
- Raul DENIZE, *Administrația germană în teritoriile Ober Ost*, în „Revista istorică”, nr. 1-2, 2016 (în curs de apariție; articolul a fost predat în februarie 2017).
- Simion GHEORGHIU, *Transilvania în planificarea sovietică (1939-1946)*, în „Studii și Materiale de Istorie Contemporană”, serie nouă, vol. XVI, 2017, p. 154-160.

- Gheorghe LAZĂR, *Din sfragistica boierimii muntene : memoriul din 7 septembrie 1719 și sigiliile sale*, în *Studii și Materiale de Istorie Medie*, XXXIV, 2016, p. 265-320 (în colaborare cu Tudor Tiron).
- Gheorghe LAZĂR, *Danii românești pentru mănăstirile din Epir: noi documente*, în vol. *Relațiile românilor cu Muntele Athos și cu alte Locuri Sfinte (secolele XIV-XX)*. In *honorem Florin Marinescu*, editor Petronel Zahariuc, Edit. Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2017, p. 515-553.
- Alexandru MAMINA, *De la romantism la pragmatism: războiul din 1877-1878 în context mental-cultural*, în „Studii și Materiale de Istorie Modernă”, Vol. XXX, 2017.
- Alexandru MAMINA, *Maximalism și minimalism în revoluțiile ruse din 1917. Semnificații istorice*, în „Studii și Materiale de Istorie Modernă”, Vol. XXX, 2017.
- Alexandru MAMINA, *Drepturile minorităților și constrângerea majorității*, în „Polis. Revistă de Științe Politice”, Vol. V, Nr. 3 (17), 2017.
- Nagy PIENARU, *Moldova lui Ștefan cel Mare în cronica persană Opt Paradisuri* de Idris Bitlisi, în „Analele Putnei”, t. XII, 2016, nr. 2, p. 95-104 (apărut în 2017).
- Bogdan POPA, *Trădare și onoare. Realitate și ficțiune pe frontal românesc în Primul Război Mondial*, în Adrian-Silvan Ionescu, Marian Țuțui (coord.), “Pădurea spânzuraților”, *oglinadă a Marelui Război. 50 de ani de la premieră, 100 de ani de la subiect*, București, Oscar-Print, 2017, p. 91-100.
- Bogdan POPA, *Copii la război. 100 de ani de la refugiul cercetașilor*, în *Revista Bibliotecii Academiei Române*, 1, 2, iulie-decembrie 2016, p. 51-58 (apărut în 2017).
- Bogdan POPA, *Scriitori și cititori în timpul războiului pentru independența României*, în „Studii și Materiale de Istorie Modernă”, XXX, 2017.
- Bogdan POPA, *A Passage to Manhood. The Boy Scouts of Romania during the First World War*, în „Revista Istorică”, 2017.
- Cosmin POPA, capitol la vol. 5 din *Istoria ilustrată a României și a Republicii Moldova*, coordonatori Ioan Aurel Pop și Ioan Bolovan, Editura Litera, București, 2017, p. 442-480.
- Cosmin POPA, capitol la vol. 6 din *Istoria ilustrată a României și a Republicii Moldova*, coordonatori Ioan Aurel Pop și Ioan Bolovan, Editura Litera, București, 2017, p. 506-528.
- Cosmin POPA, *Lupta pentru privilegiul minciunii, Ion Popescu-Puțuri versus Miron Constantinescu*, SMIC, Volumul XVI/2017.
- Nicolaeta ROMAN, *De trebuință și cu mare căutare. Școala Lazaro-Oteteleșanu din Craiova în perioada regulamentară* în „Revista Istorică”, 2017/1-2.
- Radu TUDORANCEA, *Calvarul prizonierilor de război români în perioada Primului Război Mondial*, în „Studii și Materiale de Istorie Contemporană”, Serie Nouă, XVI, 2017, p. 5-24.
- Radu TUDORANCEA, „*Cei plecați și cei rămași. Strategii de supraviețuire în perioada războiului (1916-1918)*”, în *Revista Istorică*, nr. 3-4/2017.
- Cristian VASILE, *Sub presiunea unui rechizitoriu ideologic. Literatura română la finele anilor 1970. Câteva considerații*, în „Revista istorică”, nr. 3-4, tom XXV, 2015 [apărut în 2017], p. 333-344.
- Cristian VASILE, *Cercetarea științifică umanistă în primii ani ai regimului comunist. Câteva considerații privind cadrul legal de funcționare*, în „Revista istorică”, nr. 5-6, tom XXVI, 2015 [apărut în 2017], p. 523-536.
- Cristian VASILE, *Biografiile politice ale intelectualilor-«tovarăși de drum» sub regimul comunist. Câteva considerații privind cazurile G. Călinescu, George Oprescu, Iorgu Iordan și Tudor Vianu*, în „Studii și Materiale de Istorie Contemporană”, nr. 16, 2017, p. 66-83.
- Cristian VASILE, *Studierea istoriei comunismului românesc în cadrul Institutului de Istorie „N. Iorga” (1989-2011)*, în „Studii și Materiale de Istorie Contemporană”, nr. 16, 2017, p. 144-153.

- Cristian VASILE, *Impactul evenimentelor din Ungaria anului 1956 asupra cenzurii din România*, în volumul *Din modernitate spre contemporaneitate. Studii istorice dedicate lui George Cipăianu la vârsta de 75 de ani*, editori: Virgiliu Țărău, Ottmar Trașcă, Liviu Țărău, Valentin Orga, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2017, p. 707-720.
- Cristian VASILE, *Naționalism și internaționalism în artele plastice în primul deceniu comunist: între reconciliere și tensiune interetnică*, în Cosmin Nasui et al., *Naționalism și multiculturalism în cultura vizuală din România*, Editura PostModernism Museum, Voluntari, 2017, p. 40-46.
- Camelia ZAVARACHE, *Geometria unei relații complexe: elite, modele ale modernizării statale și regimuri politice în România secolului XX*, în vol. Cristian Vasile (ed.), „*Ne trebuie oameni!*“. *Elite intelectuale și transformări istorice în România contemporană*, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2017, p. 181-283.
- Camelia ZAVARACHE, *Tranziție și strategii de adaptare: Mihai Ralea și activitatea Secției de filosofie a Institutului de Istorie și Filosofie al Academiei RPR (1949-1952)* publicat în *Revista Studii și Materiale de Istorie Contemporană* 2017, p. 36-65.

b2. În străinătate: 23

- Viorel ACHIM, *Sabin Manuilă*, în *Handbuch der völkischen Wissenschaften. Akteure, Netzwerke, Forschungsprogramme*. 2., grundlegend erweiterte und überarbeitete Auflage. Herausgegeben von Michael Fahlbusch, Ingo Haar und Alexander Pinwinkler. Unter Mitarbeit von David Hamann. Berlin, Boston: De Gruyter Oldenbourg, 2017, p. 469-476.
- Viorel ACHIM, *Considerations About the Territorial Distribution of Slaves in the Romanian Principalities*, în *Slaving Zones: Cultural Identities, Ideologies, and Institutions in the Evolution of Global Slavery*. Edited by Jeff Fynn-Paul and Damian Alan Pargas. Leiden & Boston: Brill, 2017, p. 70-94. (Studies in Global Slavery; 4)
- Violeta BARBU, (coautor Raia Zaimova), *Les Balkans ottomans: conquêtes et identités nationales* în „*Etudes Balkaniques*”, LIII/3, 2017, p. 5-8.
- Violeta BARBU, «*Il est plus difficile de préserver que de bâtir*»: *le patriarche de Constantinople, Jérémie II Tranos et les Pays Roumains* în „*Etudes Balkaniques*”, LIII/3, 2017, p. 9-49.
- Ileana CĂZAN, *The Danube-Black sea Canal - between geography and politics (the 1850's)* în vol. *The Balkans languages, history, cultures*, vol IV, Ivis Press, Veliko Târnovo, 2017, 96-104.
- Alexandru CIOCÎLTAN, *The Saxon community in Câmpulung/Langenau (Wallachia) according to a status animarum from 1646*, în „*Études Balkaniques*”, an LIII, 2017, nr. 3, p. 50-70.
- Lidia COTOVANU, “*Chasing away the Greeks...*” *The Prince-State and the undesired foreigners (Moldavia and Wallachia, end of the 16th – beginning of the 18th Century)* , în Olga Katsiardi-Hering – Maria A. Stassinopoulou (ed.), *From the Southeast to the Northeast across the Danube: Migrations of the “Other Europeans” and Travelling Identities from the 17th to the 19th Century*, Leiden – Boston 2016: Brill, Capitolul 8, p. 215-252 (apărut în 2017).
- Lidia COTOVANU, “*Qu’on prie pour moi là-bas et ici*”. *Donation religieuse et patriotisme local dans l’Orient orthodoxe (XVIe – XVIIe siècles)*, în *Histoire, mémoire et dévotion. Regards croisés sur la construction des identités dans le monde orthodoxe aux époques byzantine et post-byzantine*, ed. Radu G. PĂUN, Ed. La Pomme d’or, Seyssel, 2016, p. 207-255 (apărut în 2017).
- Lidia COTOVANU, *L’épigraphie comme lieu privé d’identification personnelle. Le cas des migrants balkaniques installés en Valachie et en Moldavie (XVIe – début du XVIIIe siècle)*, în *Inscriptions in the Byzantine and Post-Byzantine History and History of Art Proceedings of*

- the International Symposium "Inscriptions: Their Contribution to the Byzantine and Post-Byzantine History and History of Art" (Ioannina, June 26-27, 2015)*, ed. Chr. Stavrakos, Harrassowitz Verlag, Wiesbaden – Ioannina, 2016, p. 205-232 (apărut în 2017).
- Ovidiu CRISTEA, *Mihai Viteazul*, in David Thomas / John Chesworth (eds.), *Christian-Muslim Relations. A Bibliographical History (1600-1700)*, Leiden-Boston, Brill 2017, p. 94-103.
  - Gheorghe LAZĂR, *Едно завещание и разказът за един живот: случят с търговеца Черня Попович*, în *Историческо Бъдеще (Sofia)*, vol. XX, 1-2/2016, p. 206-225.
  - Ovidiu OLAR, « *Un trésor enfoui* ». *Kyriillos Loukaris et le Nouveau Testament en grec publié à Genève en 1638 à travers les lettres d'Antoine Léger*, „Cahiers du Monde Russe” 58/3 (2017), p. 341-370 [Articol ISI].
  - Ovidiu OLAR, „Matthaios of Myra”, in David Thomas / John Chesworth (eds.), *Christian-Muslim Relations. A Bibliographical History (1600-1700)*, Leiden-Boston, Brill 2017, p. 146-153.
  - Ovidiu OLAR, „Synadinos”, in David Thomas / John Chesworth (eds.), *Christian-Muslim Relations. A Bibliographical History (1600-1700)*, Leiden-Boston, Brill 2017, p. 248-254.
  - Ovidiu OLAR, „Gerasimos Vlachos”, in David Thomas / John Chesworth (eds.), *Christian-Muslim Relations. A Bibliographical History (1600-1700)*, Leiden-Boston, Brill 2017, p. 271-281 (împreună cu Wolfram von Schelicha).
  - Ovidiu OLAR, „Païsius Ligaridēs”, in David Thomas / John Chesworth (eds.), *Christian-Muslim Relations. A Bibliographical History (1600-1700)*, Leiden-Boston, Brill 2017, p. 282-291.
  - MARIA PAKUCS, *Between "Faithful Subjects" and "Pernicious Nation": Greek Merchants in the Principality of Transylvania in the Seventeenth Century*, *Hungarian Historical Review*, VI nr. 1, 2017, p. 107-135.
  - Nicoleta ROMAN, *Women in Merchant Families, Women in Trade in Mid-19th Century Romanian Countries* în Constanța Vintilă-Ghițulescu (ed.), *Women, Consumption, and the Circulation of Ideas in South-Eastern Europe, 17th-19th Centuries*, Leiden, Brill, 2017, p. 169-199.
  - Radu TUDORANCEA, *The Romanian Medical Missions in DPRK during the Korean War*, studiu publicat în *Korean Historical and Cultural Trends*, (eds. Kim So Young, Al. Feodotoff), St. Kliment Ohridski University Press, Sofia, 2017.
  - Cristian VASILE, *Coming to Terms with the Controversial Past of the Orthodox Church*, în Lavinia Stan, Lucian Turcescu (eds.), *Justice, Memory and Redress in Romania. New Insights*, Cambridge, Cambridge Scholars Publishing, 2017, pp. 235-256
  - Constanța VINTILĂ-GHIȚULESCU, Introduction, in Constanța Vintilă-Ghițulescu (ed.), *Women, Consumption, and the Circulation of Ideas in South-Eastern Europe, 17th - 19th Centuries*, Brill, Leiden, 2017, p. 1-11.
  - Constanța VINTILĂ-GHIȚULESCU, “*Curls and forelocks*”: *Romanian Women's Emancipation in Consumption and Fashion, 1780-1850*, in Constanța Vintilă-Ghițulescu (ed.), *Women, Consumption, and the Circulation of Ideas in South-Eastern Europe, 17th - 19th Centuries*, Brill, Leiden, 2017, p. 124-150.
  - Constanța VINTILĂ-GHIȚULESCU, *Un éducation très orthodoxe*, Julie Le Gac, Fabrice Virgili (eds.), *L'Europe des Femmes, XVIIIe – XXIe siècle*, Perrin, Paris, 2017, p. 176-180.

5. Organizări și participări la reuniuni științifice interne:

A. Manifestări științifice organizate de Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”: **6**

- Conferința Națională a Comunismului Românesc, ed. a VII-a, București, organizată în parteneriat cu CNSAS, Facultatea de Istorie a Univ. București și Fundația „Konrad Adenauer.”, 30-31 martie.
- Sesiunea „150 de ani de la Războiul de Independență”, Institutul Nicolae Iorga, 20 iunie 2017
- workshop *Social Organization System Network – Transformation of the Institutions and social practices of healthcare and assistance in medieval, modern and contemporary Europe. The case-studies of Southern Italy and Romania*, 3-7 iulie 2017.
- Simpozionul *Război, politică și diplomatie (1916-1918)* (11.10.2017)
- First Conference of the Romanian Society for Byzantine Studies (în colaborare cu Institutul de Studii Sud-Est Europene – 16 noiembrie)
- Sesiunea anuală a Institutului de Istorie „Nicolae Iorga” „*Conflicte sociale, revolte, revoluții*” (6-7 decembrie).

Manifestări științifice organizate de membri ai Institutului:

- Constanța VINTILĂ-GHIȚULESCU a organizat conferința internațională *Luxury, Fashion and Social Status in Early Modern South Eastern Europe*, New Europe College, Bucharest - 5-6 Octombrie, 2017,
- Constanța VINTILĂ-GHIȚULESCU a organizat împreună cu Giulia Calvi (Universită di Siena) și Luca Mola (European Institute Florence) colocviul internațional *Circulation of people, objects and knowledge across South Eastern Europe and the Mediterranean (16th-19th centuries)*, la Institutul European din Florența 11-12 mai 2017.

B. Participări ale cercetătorilor institutului la manifestări științifice interne: 68

- Venera ACHIM, *Militari români și ruși pe frontul din Moldova în mărturiile unor participanți la război*, la Simpozionul „Război, politică și diplomatie, 1916–1918”, Institutul de Istorie „N. Iorga”, 11 octombrie 1917
- Venera ACHIM, *Începuturile aboliționismului românesc*, în ședința programului III, Institutul de Istorie „N. Iorga”, 13 noiembrie 2017.
- Viorel ACHIM, participare la Dezbaterea “Memorie și educație”, organizată de Institutul Național pentru Studierea Holocaustului din România “Elie Wiesel”, București, 4 august 2017. (Participanți: . Moderator: Viorel Achim, Gelu Duminiță, Alina Șerban și Ciprian Tudor. Moderator: Petre Matei.)
- Viorel ACHIM, *Muncă forțată și supraviețuire în ghetourile evreiești din Transnistria* prelegere la Școala de vară “Locuri ale memoriei evreilor”, organizată de Centrul pentru Studierea Istoriei Evreilor din România (CSIER) din cadrul Federației Comunităților Evreiești din România (FCER) și Centrul de Studii Israeliene Goldstein Goren al Facultății de Științe Politice a Universității din București, Cristian, Brașov, 6-12 august 2017.
- Viorel ACHIM, *Deportările în Transnistria: tipologie și legătura cu politica de populație a guvernului Antonescu* comunicare la Sesiunea Științifică Internațională “Pontica 2017”, organizată de Muzeul de Istorie Națională și Arheologie din Constanța, Constanța, 11-12 octombrie 2017.
- Violeta BARBU, *Personalitatea religioasă și culturală a Fericitului Monsenior Vladimir Ghika. Detenția și moartea* conferință ținută la Memorialul Jilava Fortul 13.
- Violeta BARBU, *Nedumeririle teologice și lecturile protetante ale unui cărturar ortodox: Constantin Cantacuzino* la Conferința internațională organizată de BCU Cluj-Napoca, *Protestáns szerzők olvasói Erdélyben és a szomszédos területeken* a 16-18. Században

- Violeta BARBU, *Părinții fondatori ai UE și doctrina socială a Bisericii Catolice* la ciclul de conferințe *Europa, încotro? Intuiție și principii*, org. de Secretariatul General Conferinței Episcopale din România, - Arhiepiscopia Romano-Catolică de București - Academia Anton Durcovici - - Facultatea de Teologie Romano-Catolică Univ. București – SNSPA
- Daniela BUȘĂ, *Străini, martori oculari ai războiului de independență* – comunicare la „Colocviul național de istorie”, ediția a XIX-a, Muzeul Național Cotroceni și Administrația Prezidențială – 9 - 10 iunie 2017.
- Daniela BUȘĂ, *Militari și reporteri de front străini, martori ai războiului de independență* - comunicare la sesiunea *140 de ani de la războiul de independență*, organizată de institutul de istorie „Nicolae Iorga” – 20 iunie 2017.
- Daniela BUȘĂ, *Oameni și locuri din Dobrogea anilor 1877–1878 în relatările unor martori străini Pontica*, sesiunea internațională, Muzeul de istorie națională și arheologie, Constanța, 11 – 13 octombrie 2017
- Dana Silvia CACIUR, *Identifying the inhabitants of Morlacchia. About moving people and places beyond the border of Dalmatia (the 15th – 16th centuries)*, în cadrul seminariilor *Medieval Europe and Beyond* organizate de Institute for Research in the Humanities – The Research Institute of the University of Bucharest (16 ianuarie 2017).
- Dana Silvia CACIUR, *Practici comerciale morlace în Dalmația (sec. 15-16)*, comunicare publică susținută în cadrul programului *Europa Centrală și Marea Neagră*
- Dana Silvia CACIUR, „...per vicinar bene”. *Frământări sociale în Dalmația și „rețeta” venețiană a buneii conviețuirii (sec. al XVI-lea)*, comunicarea va fi susținută cu ocazia Conferinței anuale a Institutului de Istorie „Nicolae Iorga”. (6-7 decembrie 2017).
- Ileana CĂZAN, *Istanbul's Imperial Residents (1628-1664) and Embassy Exchanges. Political mentality and cultural differences* la *International Symposium on Turkey-Romania relations: past and present*. (5-6 octombrie, Universitatea Ovidius, Constanța).
- Alexandru CIOCÎLTAN, *Toponime din spațiul românesc în lucrări cartografice din prima jumătate a secolului XV* (Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, Programul *Europa Centrală și spațiul pontic*, 25.05.2017).
- Virgil CIOCÎLTAN, *Arabii și mongolii în expansiune: o comparație a premiselor*, conferință plenară la Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”.
- Marian COMAN, Invitat la masa rotundă organizată de Colegiul Noua Europă, cu tema: *Istoricii români și istoria universală: memorie, provocări, perspective*
- Marian COMAN, Invitat la masa rotundă organizată de Colegiul Noua Europă, cu tema: *Istoria în cheie minoră: cum și pentru cine mai scriem istorie?*
- Marian COMAN, *Fragmente dintr-un puzzle. Încoronarea domnilor în Țara Românească medievală (sec. XV-XVI)* la colocviul: *Literatura de ceremonial în spațiul românesc. Definiții, probleme, metode*. Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan-Al. Rosetti”. (19 mai 2017)
- Marian COMAN, *Turky in Europe de John Senex, 1714*. Conferință publică în cadrul seriei *Cartografii sonore* organizată de Muzeul Național al Hărților și Cărții Vechi. (28 noiembrie 2017)
- Lidia COTOVANU, *Epiroți la cârma cămărilor domnești. Cazul negustorilor Igumenos de la Ioannina și al 'familiei lor lărgite' (secolul al XVII-lea)*, Colocviul anual al Institutului de Studii Sud-Est Europene, „*Dinamici sociale și transferuri culturale în Sud-Estul european (sec. XVI – XIX)*”, București, 23-24 octombrie 2017.
- Lidia COTOVANU, *Matei al Mirelor și revoltele antigrecești din Țara Românească (începutul secolului al XVII-lea)*, Sesiunea anuală a Institutului „N. Iorga”, Academia Română, „*Conflicte sociale, revolte, revoluții*”, București, 6-7 decembrie 2017.
- Ovidiu CRISTEA, *În căutarea unor ceremonii în țările române (sec. XIV-XVI): surse, probleme, metode* la colocviul: *Literatura de ceremonial în spațiul românesc. Definiții, probleme, metode*. Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan-Al. Rosetti”. (19 mai).

- Ovidiu CRISTEA, *Bizanțul și principatul Antiohiei în secolul al XII-lea: război și gesturi simbolice*, la Centrul Iconographè al Universității București (15 iunie).
- Ovidiu CRISTEA, *Moldova și Polonia în epoca lui Ștefan cel Mare: surse și interpretări în ultimele trei decenii* la colocviile Putnei ed. a XX-a (30 august – 2 septembrie).
- Ovidiu CRISTEA, *Percepții venețiene ale Imperiului Otoman în secolul al XVI-lea: surse, abordări, probleme*, Conferința anuală a Inst. de Studii Sud-Est Europene „Dinamici sociale și transferuri culturale în sud-estul european” (23-24 octombrie).
- Ovidiu CRISTEA, *The Siege of Zemun in 1165 and a gesture of power of Manuel I Comnenus*, la *First Annual Conference of the Romanian Society for Byzantine Studies*, București, 16 noiembrie 2015.
- Ovidiu CRISTEA, *Război și culori: preliminarii la istoria unui oximoron*, la colocviul „Istoria culorilor: intersecții cromofile și cromofobe”, Univ. Al. I. Cuza, Iași 24-25 noiembrie.
- Mihaela DENIZE, *Mizele înființării Institutului Științific Român de la Istanbul (1943)*, comunicare ținută în cadrul Programului IV „România și Europa în secolul XX”, Institutul de istorie „Nicolae Iorga”, București, 29 iunie 2017.
- Simion GHEORGHIU, „În preajma revoluției”: *Rusia anului 1917 în mărturii contemporane*, Sesiunea Institutului de Istorie „Nicolae Iorga”, București, 6-7 decembrie 2017.
- Daniel GICU, *Conflicte sociale în snoavele populare românești la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX*, Sesiunea anuală a Institutului „N. Iorga”, Academia Română, „Conflicte sociale, revolte, revoluții”, 6-7 decembrie 2017.
- Gheorghe LAZĂR, *Lux, ostentație și „lucruri mărunte” în catastrofa unui negustor din Țara Românească de la începutul secolului al XIX-lea*, în cadrul conferinței anuale *Arhivele între cercetarea istorică și științele informației*, organizată de Facultatea de Arhivistică, București, 17 mai 2017.
- Gheorghe LAZĂR, *Un negustor muntean din secolul al XVIII-lea și legăturile sale cu Brașovul*, în cadrul *Sesiunii anuale internaționale de comunicări științifice*, organizată de Muzeul Țării Făgărașului „Valeriu Literat”, 7-8 septembrie 2017.
- Gheorghe LAZĂR, *De nouveau sur les marchands „bulgares”. Le privilège du prince Alexandre Suțu pour les marchands d’Arvanitochori (1820)*, în cadrul proiectului *Itinéraires danubiens: communications, confessions et réseaux commerciaux (XVe – XIXe siècle)*, Institutul de Istorie „N. Iorga”, București, 15 noiembrie 2017.
- Alexandru MAMINA, *Vinovăție și mesianism: trăsături psihologice în revoluția rusă din octombrie 1917* la conferința „Rusia 1917. Din primăvară până în toamnă”, Muzeul Național de Istorie”, 31 octombrie 2017.
- Alexandru MAMINA, *De la romantism la pragmatism: războiul din 1877-1878 în context mental-cultural* la sesiunea „150 de ani de la războiul de independență”, în cadrul Institutului de Istorie „Nicolae Iorga”, 20 iunie 2017.
- Alexandru MAMINA, *Maximalism și minimalism în revoluțiile ruse din 1917. Semnificații istorice* în cadrul Programului III, 27 martie 2017.
- Alexandru MAMINA, *Anul 1917. Politică și război* conferință organizată la Biblioteca Națională a României, 17 octombrie 2017.
- Bogdan MATEESCU, *Kin and Economics in Household Formation: Analyzing Samples from Wallachia (1838) and Moldavia (1859)*, în cadrul *Family, Kinship, and Historical Data: An International Workshop on Recent Developments in East-Central and Southeast Europe*, organizat și găzduit de Centrul de Studiere a Populației al Universității Babeș-Bolyai, Cluj Napoca, 25-26 august 2017, Cluj-Napoca, România.
- Ovidiu OLAR, *Despre îndatoriri și virtuți. Elemente de retorică vizuală în documente valaha de epocă fanariotă* la colocviul internațional „Literatura de ceremonial în spațiul

- românesc. Definiții, probleme, metode”. Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti” (București), 19 mai 2017.
- Maria PAKUCS, *Gute Polickey sau cum se guverna Sibiu în secolul al XVI-lea*, key note lecture, Facultatea de istorie, Univ. București- 12 aprilie 2017.
  - Maria PAKUCS, *Mărfuri turcești în documente transilvane: istoria de succes a comerțului transbalcanic în epoca modernă timpurie* la colocviul organizat Facultatea de istorie, Centrul de Studii Turce, Univ. București, 27 mai 2017.
  - Bogdan POPA, *Lectura ca proiect național. Autori, librari-editori și cititori în România ultimilor 150 de ani* la Colocviul Național de Istorie, Muzeul Național Cotroceni, 9-10 mai 2017.
  - Bogdan POPA, *Lectura. Preliminarii la o istorie a clasei de mijloc românești* Atelierul Tinerilor Istorici, Centrul de Studii Turce, Facultatea de Istorie, Universitatea din București, 17 mai 2017.
  - Bogdan POPA, *Scriitori și cititori în timpul războiului pentru independența României*, Sesiunea „150 de ani de la Războiul de Independență”, Institutul Nicolae Iorga, 20 iunie 2017
  - Bogdan POPA, *Sabiha Gökçen in Romania: Women Rights and State Politics in 1938* la conferința internațională „Turkey-Romania Relations: Past and Present”, organizată de Universitatea Ovidius din Constanța și ATAM, Ankara, 4-5 octombrie 2017.
  - Bogdan POPA, *War Trauma and Book Market in Interwar Romania* „Rhetorics of Arts in War. A Century of War (1917-2017)”, organizată de Institutul de Istoria Artei „George Oprescu”, București, 6-7 octombrie 2017.
  - Bogdan POPA, *Sociology of sport and the Gusti School. A Forced Relationship* Conferința internațională „Școala Gustiană după 23 august 1944. Condamnare, marginalizare și supraviețuire în regimul comunist”, Facultatea de Sociologie, Universitatea din București, 27-28 octombrie 2017.
  - Cosmin POPA, *Controlul și recompensa inteligenței umaniste în ceaușism (1970-1989)* prezentată la cea de a VII-a ediție a Conferinței naționale *Comunismul românesc*, organizată de CNSAS și Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, Facultatea de Istorie, Universitatea din București, 30-31 martie 2016.
  - Cosmin POPA, comunicarea *Why is Russian propaganda so effective? Are they so good or are we so demoralized?*, în cadrul Conferinței „EUROPE: Check this out!” - Breaking EUROMYTHS”, București, 25 aprilie, organizată de Reprezentanța Comisiei Europene la București.
  - Cosmin POPA, *Experiențe constituționale românești în perioada interbelică, Mecanisme și proiecții de grup*, în cadrul colocviului „Proiecții constituționale asupra României viitoare”, organizat de Primăria Municipiului Iași și Universitatea Alexandru-Ioan Cuza, Iași, 20 iunie.
  - Cosmin POPA, *Policentrismul academic în ceușism (anii '80)*, susținută la Conferința Internațională a Muzeului de Arheologie din Constanța, Pontica 2016, 11-13 octombrie 2017.
  - Nagy PIENARU, *Relațiile „Pașalâcului” de Oradea cu Transilvania (1660-1690). Documente osmane din arhivele românești*, la Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, martie 2017.
  - Oana RIZESCU, „*Limbajul dreptății*”. *reabilitarea morală postconflict în documentele medievale românești*, 6 decembrie 2017, București, Institutul de Istorie ”Nicolae Iorga”.
  - Nicoleta ROMAN, *Iordache Filipescu, "the last great boyar" of Wallachia and his heritage: a world of power, influence and goods* la conferința *Luxury, Fashion and Social Status in Early Modern South Eastern Europe*, New Europe College, Bucharest (5-6 octombrie 2017).
  - Nicoleta ROMAN, *Spre o lume a negoțului. Femei și activități comerciale în spațiul românesc la început de secol XIX* comunicare în cadrul Grupului de Reflecție asupra Istoriei Politice și Sociale a secolelor XVIII și XIX (Colegiul Noua Europă – 9 martie).

- Nicoleta ROMAN, *Construirea unei relații. Părinți și copii în sistemul de asistență socială din perioada regulamentară* comunicare în cadrul Departamentului III. Europa și românii în secolul al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea (Institutul de Istorie "Nicolae Iorga" – 10 aprilie).
- Radu TUDORANCEA, *Presa de propagandă germană din teritoriile ocupate. Studiu de caz: Gazette des Ardennes și Bukarester Tagblatt/Gazeta Bucureștilor*, la Simpozionul *Război, Politică și Diplomatie (1916-1918)*, Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, București, 11 octombrie 2017.
- Radu TUDORANCEA, *Țara unui nou început. Copiii emigranților comuniști greci pe teritoriul românesc*, susținută în cadrul programului „România și Europa în secolul al XX-lea, Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, București, 24 noiembrie 2017.
- Radu TUDORANCEA, *Calvarul exodului. Mișcări de populație în România Primului Război Mondial*, la sesiunea anuală a Institutului de Istorie „Nicolae Iorga”, București, 5-6 decembrie 2017.
- Radu TUDORANCEA, *Displacement and Refuge during First World War in Romanian 1916-1918*, susținută la New Europe College, București, 12 aprilie 2017.
- Cristian VASILE, *Naționalism și internaționalism în artele plastice în primul deceniu comunist: între reconciliere și tensiune interetnică*, la conferința intitulată „Naționalism și multiculturalism în cultura vizuală de la 1918 până în prezent”, organizată de Muzeul Municipiului București (Palatul Suțu) în colaborare cu Asociația PostModernism Museum și Ministerul Culturii și Identității Naționale (19 ianuarie 2017).
- Cristian VASILE, *Anul politic 1977 în România comunistă: de la mișcarea Goma la desființarea cenzurii*, la a Șaptea Conferințe Națională „Comunismul românesc”, organizată de CNSAS și Institutul de Istorie „N. Iorga”, 30-31 martie 2017.
- Cristian VASILE, *Femeia – artist (de stat) în România comunistă. Câteva considerații*, la conferința „Centenarul Femeilor din Arta Românească: Peste 850 de femei artiste”, organizată de Asociația PostModernism Museum în colaborare cu Muzeul Municipiului București la (3 noiembrie 2017).
- Constanța VINTILĂ-GHIȚULESCU, *Chihlimbar și rahatlocum: călătorii prin Imperiul Otoman (sec. 18-19)* key-note lecture la New Europe College, București (31 ianuarie 2017).
- Constanța VINTILĂ-GHIȚULESCU, *Using Luxury and Fashion for constructing a Self-Identity: Ienachiță Văcărescu' Case* la conferința internațională *Luxury, Fashion and Social Status in Early Modern South Eastern Europe*, New Europe College, Bucharest (5-6 octombrie 2017).
- Camelia ZAVARACHE, *Dezbaterile parlamentare privind modificarea Codului civil (1906) și consecințele în plan social din perioada interbelică* susținută în cadrul Programului IV *România și Europa în secolul XX*, 2 martie 2017.

6. Manifestări științifice peste hotare:

A. Conferințe & comunicări: 49

- Venera ACHIM, *Statistics of the Gypsy slaves in the Romanian principalities in the period of emancipation (ca. 1830-ca. 1860). Typology of sources*, la „2017 Gypsy Lore Society Annual Conference on Gypsy/Romani Studies”, Nicosia, Cipru, 30 august - 1 septembrie 2017.
- Viorel ACHIM, *The economy of the Gypsy groups and their relations with the majority population in the pre-industrial era* comunicare la conferința “Coexisting in/as Diversified Societies. Roma Communities in a Globalized World”, organizată de Network of Academic

Institutions in Romani Studies (NAIRS), Södertörn University, Stockholm, Suedia, 22-24 mai 2017

- Viorel ACHIM, Participare la workshop-ul "50 Years of Roma Genocide Research / 50 Jahre Roma Genozid-Forschung", organizat de International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA) în colaborare cu Stiftung Dokumentationsarchiv des österreichischen Widerstandes (DÖW), Viena, Austria, 25-27 May 2017.

- Viorel ACHIM, *The Orthodox Church and the emancipation of the Gypsy slaves in the Romanian principalities, mid-19th century* comunicare la International Workshop "Slavery in the Black Sea Region. Forms of Unfreedom at the Intersection of Islam and Christianity, c. 900-1900", organizat de Leiden University, Leiden, Olanda, 30-31 mai 2017.

- Viorel ACHIM, *Gypsy villages. Contribution to the typology of the deportation sites in Transnistria, 1942-1944* comunicare la 2017 Gypsy Lore Society Conference on Gypsy/Romani Studies, Nicosia, Cipru, 30 august – 1 septembrie 2017.

- Viorel ACHIM, *Roma deported to Transnistria speaking about their suffering in several petitions from 1943-44* comunicare la conferința "Tracing the Legacies of the Roma Genocide: Families as Transmitters of Experience and Memory", organizată de rețeaua de cercetare "Legacies of the Roma Genocide in Europe since 1945" a AHRC (Arts & Humanities Research Council) și The Prague Forum for Romani Histories cu baza în Institutul de Istorie Contemporană (al Academiei Cehe de Științe), Praga, Cehia, 20-21 septembrie 2017.

- Viorel ACHIM, *Coexistence between Roma and non-Roma in the Romanian sociological and ethnographic research in the interwar period* comunicare la workshop-ul "Relations between the Roms and the Majority Population in Europe: Past, Present, Future", organizat de Södertörn University, Stockholm, Suedia, 23-24 octombrie 2017.

- Dana Silvia CACIUR, *Tangled affairs. The Morlachs and the negotiations for the border of Sebenico/Šibenik și Traù/Trogir (mid. 16th century)*, susținută în cadrul Congresului Internațional „Venezia e il suo Stato da Mar” organizat de *Societa Dalmata di Storia Patria* în colaborare cu *Istituto ellenico di studi bizantini e postbizantini*. (20 martie 2017).

- Ileana CĂZAN, *A Venetian in Timișoara (Temesvar). Francesco Grisellini's travel in Banat (1774-1777): ethnographical, geographical and natural curiosities/exotic realities*, la Convegno internazionale di studi *Venezia e l'Europa Orientale tra il tardo Medioevo e l'Eta moderna*, Venezia, 20-21 aprilie, 2017.

- Ileana CĂZAN, *Healthcare and sanitary system in Modern Romania (1847-1918)*, al doilea workshop SOS-Net, *Social Organization System Network – Transformation of the Institutions and social practices of healthcare and assistance in medieval, modern and contemporary Europe. The case-studies of Southern Italy and Romania*, Napoli, 24-28 noiembrie 2017.

- Lidia COTOVANU, *Οι πολλαπλές αναπαραστάσεις των 'Ρωμαίων' / 'Γραικών' στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες: η μαρτυρία του Ματθαίου Μυρέων (αρχές του 17ου αιώνα)* [Reprezentări multiple ale „Romeilor” / „Grecilor” în Țările Române : mărturia lui Matei al Mirelor (începutul secolului al XVII-lea)], comunicare în cadrul *Congresului Internațional «Έλλην», «Ρωμηός», «Γραικός»: συλλογικοί προσδιορισμοί και ταυτότητες* [„Elen”, „Romeu”, „Grec” : identități și identificări colective], *Universitatea din Atena*, 19-21 ianuarie 2017.

- Lidia COTOVANU, *Les métoques roumains des Patriarcats orthodoxes d'Orient (XVIe – XVIIe siècles)*, seminar din 19 aprilie 2017, în cadrul *Atelierului Condorcet (Paris) « Histoire comparée et connectée des Christianismes orientaux (XVIe – XIXe siècles) »*, organizat de Bernard HEYBERGER (École des Hautes Études en Sciences Sociales).

- Lidia COTOVANU, *Le système d'assistance sociale dans les Principautés de Valachie et de Moldavie aux XVe – XVIIe siècles*, Masă rotundă în cadrul proiectului „*Institutions and Practices of Hospitality, Care and Health. A Comparison between Southern Italy and*

Romania”, Napoli – Istituto di Studi sulle Società del Mediterraneo – CNR, 25 octombrie 2017.

- Lidia COTOVANU, *La portée économique de la charité pratiquée par les Monts de Piété catholiques et les monastères orthodoxes (XVe – XVIIe siècles)*, Workshop „Does Monastic Economy Matter ? Religious Patterns of Economic Behavior”, Centre for Advanced Study Sofia (CAS), Sofia, 11-12 noiembrie 2017, în cadrul proiectului „Research Network dedicated to the History of the Monastic Economy”, coordonat de Prof. Rumén Avramov.

- Ovidiu CRISTEA, *Diplomacy and gifts in Constantinople: the book of accounts of bailor Piro Bragadin (1524-1526)*, la colocviul *Venezia e l'Europa orientale tra il tardo Medioevo e l'Eta moderna*, 20-21 aprilie 2017, Veneția, Institutul Cultural Român.

- Ovidiu CRISTEA, conferința *Knowledge Exchange. Europe And The Black Sea Region, Ca. 1750 – 1850*, Universitatea din Graz, 29-30 septembrie.

- Ovidiu CRISTEA, moderator al unei secțiuni la conferința *Luxury, Fashion and Social Status in Early Modern South-Eastern Europe*, București, 5-6 octombrie 2017.

- Alexandru CIOCÎLTAN, *Moldova într-o relatare inedită din anul 1777* (Simpozionul Internațional Centenar Sfatul Țării, organizat de Academia de Științe a Moldovei și de Academia Română, Chișinău, Republica Moldova, 21.11.2017).

- Simion GHEORGHIU, *Unirea Basarabiei cu România în 1918: interpretări istoriografice în perioada comunistă*, Conferința științifică internațională Centenar Sfatul Țării, Chișinău, Republica Moldova, 20-21 noiembrie 2017.

- Daniel GICU, *Beauty in the Eyes of the Roumanian Peasants from the End of the Nineteenth Century*, la conferința anuală a International Society for Cultural History, *Senses, Emotions & the Affective Turn: Recent Perspectives and New Challenges in Cultural History*, Trieste, 26-29 iunie 2017.

- Gheorghe LAZĂR, *Liens de la Moldavie avec le monastère de Zographou du Mont Athos. L'état de la recherche*, în cadrul conferinței internaționale *The Zograf Library and Archives. Research Approaches to Digitizing, Cataloguing and Editing the Sources*, 27-28 october 2017, Sofia, Bulgaria (în colaborare cu Petronel Zahariuc).

- Gheorghe LAZĂR, *La gestion de la fortune monastique. Le monastère de Râmnicu Sărat (Valachie) et son livre de comptes (1734-1739)*, în cadrul conferinței internaționale *Research Network Dedicated to the History of the Monastic Economy*, Sofia, 10-12 november 2017, organizată de Centre for Advanced Study & Center for Governance and Culture in Europe. University of St. Gallen.

- Bogdan MATEESCU, *Corruption as indicator of the success of social and institutional reforms* în cadrul școlii de vară *Corruption et politique: histoire et sociologie*, organizată de instituțiile partenere CCPND (Comparer la Corruption Politique dans les Pays de Nouvelle Démocratie) – Universitatea din București, Universitatea din Sofia, Universitatea din Avignon – coordonată și găzduită de Centrul Norbert Elias, Universitatea din Avignon, 4-6 septembrie 2017.

- Ovidiu OLAR (în colaborare cu Markus Koller), *Writing History in Ottoman Europe (15th-19th Century)* la *4th International Congress of Ottoman Social and Economic History (ICOSEH)*. Universitatea „Sf. Kliment Ohridski” (Sofia), 25 iulie 2017.

- Ovidiu OLAR, *The „Calvinist” Confession of Faith of Patriarch Kyrillos Loukaris (1570-1638): A Network-Oriented Approach* la conferința internațională *Global Reformations. Transforming Early Modern Religions, Societies, & Cultures*. Centre for Reformation and Renaissance Studies Victoria College, University of Toronto, 29 septembrie 2017.

- Ovidiu OLAR, Ovidiu CRISTEA, *War, Diplomacy and Trade in the Black Sea Region during the Long War (1593–1606)* la conferința *Das Meer. Maritime Welten in der Frühen Neuzeit / The Sea. Maritime Worlds in the Early Modern Period. 12. Arbeitstagung der*

- Arbeitsgemeinschaft Frühe Neuzeit im Verband der Historiker und Historikerinnen Deutschlands* – Herzog August Bibliothek (Wolfenbüttel), 5 octombrie 2017.
- Ovidiu OLAR, *Books for the Patriarch. The Libraries and the Printing Projects of Kyrillos Loukaris († 1638)* la colocviul *Confessionalization and/as Knowledge Transfer in Eastern Christianity*. Atelier internațional organizat de proiectul C06 „Transfer and Interference. Configurations of Knowledge in the Period of the Greek Homines Novi in the Ottoman Empire (1641-1730)” [SFB 980 „Episteme in Bewegung. Wissenstransfer von der Alten Welt bis in die Frühe Neuzeit”] – Freie Universität Berlin, 16 decembrie 2017.
  - Maria PAKUCS, *Between Venice and Vienna: circulation of goods and people in the 17th and 18th centuries based on Transylvanian sources* la colocviul *Venezia e l'Europa orientale tra il tardo Medioevo e l'Era moderna*, 20-21 aprilie 2017, Veneția, Institutul Cultural Român
  - Maria PAKUCS, “*Turkish*” *textiles in the Transylvanian sources in the early modern period* la conferința *Circulation of People, Objects and Knowledge across South-Eastern Europe and the Mediterranean (16th-19th Centuries)*, 11-12 mai 2017, European University Institute, Florența.
  - Maria PAKUCS, *Marriage in Crisis: Lutheran marriage and divorce at the end of the sixteenth century* la conferința *Church and Population in Transylvanian Villages. Frame Conditions, Reception and the Influence of Society, Ethnicity, Church and Politics in the Age of Reformation*, Universitatea Koblenz-Landau Institutul de Teologie Evanghelică, Institutul de Studii Socio-Umane Sibiu, Societatea de Studii Transilvane, Sibiu, 12-14 iunie 2017
  - Maria PAKUCS, *The concept of luxury in Transylvanian sumptuary laws (16th-18th centuries)* la conferința *Luxury, Fashion and Social Status in Early Modern South-Eastern Europe*, București, 5-6 octombrie 2017
  - Maria PAKUCS, *Competition for imperial trading privileges in Transylvania during the reign of Maria Theresia* la conferința *Mercantilisms, relationships and practices. Active trade, merchants and state at the age of Maria Teresa of Habsburg*, Trieste, 10-20 octombrie 2017.
  - Bogdan POPA, *Sowjetische Einflüsse im Sport Rumaeniens in den 1950er Jahren* „Der Neue Mensch und das Jahrhundertspiel. Sowjetfußball als kulturelle Kraft und politische Macht im 20. Jahrhundert” Berlin, Zentrum deutsche Sportgeschichte, 9-12 noiembrie 2017.
  - Cosmin POPA, *Istorici și oameni de știință români la evenimentele științifice internaționale din Uniunea Sovietică (anii '70-'80)*, care umează să fie susținută în cadrul Comisiei bilaterale a istoricilor din România și Rusia, Moscova, 4-6 decembrie 2017.
  - Nicoleta ROMAN, participare la colocviul bilateral româno-italian *Transformations of the institutions and social practices of healthcare and assistance in medieval, modern and contemporary Europe. The case-studies of Southern Italy and Romania*, Napoli (Italia) organizat de Centrul de Studii Mediteraneene (Napoli, 24-29 noiembrie).
  - Nicoleta ROMAN, *Dowry Contracts, Women's Objects and the Circulation of Goods in mid-19th Century Wallachian Families* la conferința internațională *Circulation of people, objects and knowledge across South Eastern Europe and the Mediterranean (16th-19th centuries)*, Florența 11-12 mai 2017.
  - Radu TUDORANCEA, *The Romanian Medical Missions in DPRK during the Korean War*, susținută în cadrul conferinței internaționale intitulate “*Modern Korea – Challenges and Outcomes*”, organizată în cadrul Center for Korean Studies, Sofia University St. Kliment Ohridski, Sofia, March 24-25, 2017.
  - Cristian VASILE, *Romanian Greek Catholic Church and the State: an Underground Existence during the Communist Regime*, la conferința internațională „*Christians under totalitarian rule in southwestern Europe from 1945 to approximately 1960*“, desfășurată la Donauschwabisches Zentralmuseum, Ulm, Germania (31 iulie-3 august 2017).

- Cristian VASILE, *Studying the Postwar History of the Religious Denominations in Romanian Archives after 1989*, la conferința internațională *Materialising Religion in the Secret Police Archive: Methodological, Ethical and Legal approaches to the Study of Religions in Secret Police Archives*, organizată de către Arhivele Istorice ale Securității de Stat din Budapesta (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára/ABTL) și European Research Council Project/Creative Agency and Religious Minorities: ‘Hidden Galleries’ in the Secret Police Archives in 20th Century Central and Eastern Europe, (11-12 septembrie 2017).
- Cristian VASILE, *Imaginea Anei Pauker reflectată în istoriografia postcomunistă*, la dezbateră pe marginea filmului semnat de regizorul Radu Gabrea, *Împărăteasa roșie. Viața și aventurile Anei Pauker* (organizatori: Societatea Româno-Germană „Apoziția” și Misiunea Română Unită din München, R.F. Germania) (13 octombrie 2017).
- Cristian VASILE, *Biserica Greco-Catolică și regimul comunist. Noi perspective asupra unui subiect ocultat*, la conferința periodică a Misiunii Române Unite din München, R.F. Germania (15 octombrie 2017).
- Cristian VASILE, *Remembering Communism in Romania: The Role of Truth Commissions*, la conferința internațională „Between Apathy and Nostalgia: Public and Private Recollections of Communism in Contemporary Albania”, Tirana, Albania, organizată de Universitatea din Tirana (Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării, Institute for Democracy, Media and Culture și Konrad Adenauer Foundation; 17-19 noiembrie 2017).
- Constanța VINTILĂ-GHIȚULESCU, *From Bucharest to Constantinople, with Love and Commerce: An Artisan’s Journey from 1817* key-note lecture la European Studies, University of Amsterdam (12 aprilie 2017).
- Constanța VINTILĂ-GHIȚULESCU, *Self-Fashioning and Travel: a Young Artisan and His Memoirs (1814-1817)* la conferința internațională *Circulation of people, objects and knowledge across South Eastern Europe and the Mediterranean (16th-19th centuries)*, Florența 11-12 mai 2017.
- Constanța VINTILĂ-GHIȚULESCU, *A Wallachian Boyar in Emperor Joseph II’s Court*, key-note lecture la University of Münster - Forschungskolloquium Frühe Neuzeit (21 iunie 2017).
- Constanța VINTILĂ-GHIȚULESCU, *Mobilité et Mariage Mixte dans l’Europe du Sud-Est (1780-1830)* la conferința internațională *Le Mariage dans l’Europe Méditerranéenne du Moyen Age à nos Jours*, Ecole Française d’Athens and National and Kapodistrian University of Athens (21-22 septembrie 2017)
- Constanța VINTILĂ-GHIȚULESCU, *Shawls and Sable Fur: How to be a boyar under the Phanariot Regime (1710-1821)* comunicare la conferința internațională *Clothes Make the (Wo)man. Dress and Cultural Difference in Early Modern Europe*, Leibniz Institute of European History, Mainz (26-28 octombrie 2017).
- Constanța VINTILĂ-GHIȚULESCU, *Historic Dress and Costume in Theater and Movies*, comunicare la conferința internațională *Clothes Make the (Wo)man. Dress and Cultural Difference in Early Modern Europe*, Leibniz Institute of European History, Mainz (26-28 octombrie 2017).
- Camelia ZAVARACHE, *Law, Marriage and Women : Legal Status of Romanian Women in Inter-Ethnic Marriages* st International Conference History & Society Dialogue of the Deaf, organizată de Universitatea din Varșovia, 31 August – 1 Septembrie 2017.

B. Deplasări/stagii de documentare/ Burse de studiu

- Dana Silvia Caciur: stagiul de două săptămâni la Veneția (martie 2017).

- Radu Tudorancea: Bursă de cercetare la NEC (New Europe College), derulată de-a lungul unui an academic (octombrie 2016 - iulie 2017), cu proiectul intitulat „*Population Movements, Displacement and Refuge during World War I in Romania (1916-1918)*”.

7. Proiecte de cercetare:

A. Proiecte coordonate/derulate de Institutul „Nicolae Iorga”

- Institutul de Istorie „N. Iorga” este partener în proiectul ERC KEAC-BSR *Knowledge Exchange and Academic Cultures in the Humanities. Europe and the Black Sea region* coordonat de Universitatea din Graz (2017-2020).

- PN-II-RU-TE-2014-4-2922: *Modernități fragmentare: elite intelectuale și transformări istorice în România contemporană / Fragmented Modernities: Intellectual Elites and Historical Transformations in Contemporary Romania* coordonator Cristian Vasile (proiect încheiat în 2017).

- Constanța Vintilă-Ghițulescu este director al proiectului de cercetare european ERC-2014-CoG Proposal no. 646489, LuxFaSS. ERC/ NEC., finanțat de European Research Council, desfășurat prin Colegiul Noua Europă, *Luxury, Fashion and Social Status in Early Modern South-Eastern Europe*.

- Ileana Căzan este coordonator pentru partea română al proiectului *Transformations of Institutions and Social Practices of Healthcare and Assistance in Medieval and Modern Europe. The case studies of Southern Italy and Romania* în colaborare cu Institutul pentru Studiul Societăților Mediteraneene, Napoli (CNR-ISSM) 2017-2020. (din echipa mai fac parte Maria Pakucs, Lidia Cotovanu, Nicoleta Roman, Camelia Zavarache).

- Ovidiu Olar coordonează proiectul DFG (*Deutsche Forschungsgemeinschaft*) – „Bibliographische Datenbank zur Geschichtsschreibung im Osmanischen Europa (15.–18 Jh.)” (director prof. Markus Koller – Ruhr-Universität Bochum) (http://www.ub.ruhr-uni-bochum.de/projekte/osmanisches_reich.html).

B. Proiecte cu implicarea unor membri ai institutului: 16

- Constanța Vintilă-Ghițulescu este membru în cadrul proiectului franco-român: «*Corruption et politique*» (CorPo) financé par Campus France (PHC BRANCUSI 2015) et par l'UEFISCDI Roumanie (PN-II-CT-RO-FR-2014-2-0027).

- Constanța Vintilă-Ghițulescu este membru în cadrul proiectului "Russia: The Rule of Law in Question", Wissenschaftskolleg zu Berlin (<http://www.wiko-berlin.de/fellows/schwerpunktgruppen/alle-schwerpunktgruppen/schwerpunkt-russland-fragen-an-die-herrschaft-des-rechts/>)

- Gheorghe Lazăr este membru în cadrul proiectului de cercetare *Documente și manuscrise românești din arhivele de la Muntele Athos: mănăstirile Zograf și Dohiar*, grant CNCS, cod PN-III-P4-ID-PCE-2016-0557, coordonator prof. univ. dr. Petronel Zahariuc, Facultatea de Istorie, Universitatea „Alexandru I. Cuza”, Iași (2017-2019).

- Gheorghe Lazăr este coordonator (din partea română) al proiectului internațional de cercetare *Itinéraires danubiens: communications, confessions et réseaux commerciaux (XVe – XIXe siècle)*, derulat între Institutul de Istorie „N. Iorga” (București) și Institutul de Studii Balcanice (Sofia).

- Gheorghe Lazăr este membru în cadrul echipei internaționale ce are ca obiectiv valorificarea științifică a arhivei mănăstirii Zograf de la Muntele Athos, proiect coordonat de Mănăstirea

Zograf & Universitatea „Chiril și Metodiu” din Sofia; împreună cu prof. univ. dr. Petronel Zahariuc (Facultatea de Istorie, Iași) asigură prelucrarea, transcrierea și publicarea documentelor românești aflate în această arhivă (2016-2019).

- Violeta Barbu este coordonator al proiectului al proiectului: *Les Balkans Ottomans: conquêtes et identités nationales*, în parteneriat cu Institutul de Balcanistică și Centrul de Tracologie, Sofia din care face parte și Ovidiu Olar.

- Elena Bedreag este membru în Grantul CNCS – UEFISCDI, *Documente și manuscrise românești din arhivele de la Muntele Athos: mănăstirile Zograf și Dohiar*, proiect numărul PN- III-P4- ID-PCE- 2016-0557. Coordonator – prof. univ. dr. Petronel Zahariuc, Facultatea de Istorie, Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași.

- Maria Pakucs este membru al proiectului *Luxury, Fashion and Social Status in South-eastern Europe in the early modern period*, European Research Council grant coord. de Constanța Ghițulescu

- Maria Pakucs este membru în proiectul „Urban economy and finances in Transylvania and Hungary – a comparative approach” (2015-2017), coordonat de dr. Paul Niedermaier de la Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu, în colaborare cu Institutul de Istorie din Budapesta.

- Ovidiu Olar este membru al proiectului CNCSIS-UEFISCDI (PN-III-P4-ID-PCE-2016-0628) (2017-2019): „Imaginarea mentală a Creștinismului răsăritean și a Islamului după descrierile de călătorie apusene din a doua jumătate a secolului al XVI-lea” [proiect coordonat de Ionuț-Alexandru Tudorie (Universitatea din București)] (de la 1 octombrie 2017).

- Ovidiu Olar a fost membru al proiectului CNCSIS-UEFISCSU (PN II RU-TE-2014-4-2162): „Literatura română de ceremonial (secolele al XVII-lea – al XVIII-lea). Texte și terminologii” [proiect coordonat de Emanuela Timotin (Institutul de lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, București); din echipă fac parte Anca Sapovici și Andrei Timotin] încheiat în septembrie 2017.

- Oana Rizescu este membru în grantul: *Șefi de stat: dinamica autoritară a puterii politice în istoria constituțională românească*, derulat de Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Coord. Prof. dr. Manuel Guțan. Cod: IL-ULBS-PCDI-301-PC-01 (01.09.2017- 31.12.2019).

- Bogdan Mateescu este membru al grupului CCPND (Comparer la Corruption Politique dans les Pays de Nouvelle Démocratie) – Universitatea din București, Universitatea din Sofia, Universitatea din Avignon.